

Τελετή Εγκαινίων του Κεντρικού Ερευνητικού Εργαστηρίου (Core Lab)

«ΑΚΙΣΑ – ΑΤΤΙΚΟΝ» με την ονομασία

«ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΥΤΑΝΗ ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΙΤΤΑ»

Αθήνα, 27/03/2023

**ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΤΙΜΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ &
ΠΡΩΗΝ ΠΡΥΤΑΝΗ
ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΙΤΤΑ**

**Κύριε Πρύτανη,
Κύριε Κοσμήτορα,
Κύριε Πρόεδρε,
Κύριε Διοικητά,
Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι Καθηγητές,**

Αγαπητές και αγαπητοί φίλες και φίλοι,

Αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για εμένα να παρευρίσκομαι σήμερα στην τελετή εγκαινίων του Κεντρικού Ερευνητικού Εργαστηρίου (Core Lab) «ΑΚΙΣΑ – ΑΤΤΙΚΟΝ», το οποίο μάλιστα φέρει το όνομά μου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρύτανη κ. Αθανάσιο-Μελέτιο Δημόπουλο, τα μέλη του Πρυτανικού Συμβουλίου, της Συγκλήτου, της Ιατρικής Σχολής και της Διοίκησης του «Πανεπιστημιακού Γ.Ν. ΑΤΤΙΚΟΝ» για την πρωτοβουλία τους αυτή και, βεβαίως, θα ήθελα να συγχαρώ όλους όσους συνέβαλαν στην αγορά του εξοπλισμού τελευταίας τεχνολογίας, ο οποίος παρουσιάστηκε από την Καθηγήτρια κυρία Μουτσάτσου, αλλά και εκείνους που συνέβαλαν στη δημιουργία τούτου του χώρου.

Θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρύτανη, κυρίες και κύριοι, πριν προχωρήσω στην ομιλία μου να αναφερθώ, για πολύ λίγο, σε μερικά γεγονότα που έχουν σχέση με το χώρο στον οποίο βρισκόμαστε σήμερα, το «Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο ΑΤΤΙΚΟΝ» και το κτίριο ΑΚΙΣΑ, τα οποία έζησα πριν από 16 - 17 χρόνια.

Ο λόγος της σύντομης αυτής αναφοράς μου είναι η ανάδειξη της κακοδαιμονίας που μαστίζει διαχρονικά την χώρα μας και με αφορμή τα δραματικά γεγονότα στην πατρίδα μου τη Λάρισα, μία κακοδαιμονία που θα εξαλειφθεί μόνο αν υπάρχει ομόνοια, υπομονή και συνέχεια στα έργα που εξελίσσονται, χωρίς ανώφελες αναβολές ή καταργήσεις.

Η Πανεπιστημιοποίηση του «Γ.Ν. ΑΤΤΙΚΟΝ» ήταν ιδέα του αείμνηστου Πρύτανη Κωνσταντίνου Δημόπουλου, ο οποίος εξασφάλισε και το οικόπεδο που βρισκόμαστε σήμερα, με παραχώρηση από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, μαζί με την απαραίτητη κοινοτική χρηματοδότηση κατά τη θητεία του τα έτη 1997 - 2000.

Σε εμένα ως Πρόεδρο της Ιατρικής Σχολής (2001 - 2003) έμελλε να συνεχίσω το έργο του και σε συνεργασία με τον αείμνηστο Καθηγητή και τότε Υπουργό Υγείας Κώστα Στεφανή και παρά τις πολλές δυσκολίες, τελικώς επιτύχαμε την μεταφορά Κλινικών και Εργαστηρίων, με τα απαραίτητα μέλη ΔΕΠ, και να αρχίσει η λειτουργία του Πανεπιστημιακού πια «Γ.Ν. ΑΤΤΙΚΟΝ» τον Σεπτέμβριο του 2003, στο οποίο προστέθηκαν μάλιστα 70 περίπου νέα μέλη ΔΕΠ (νέες προσλήψεις).

Στα επόμενα χρόνια όμως, με μεγάλη μας έκπληξη, διαπιστώσαμε ότι η ανέγερση του σημερινού ΑΚΙΣΑ ήταν αδύνατη, λόγω έλλειψης οικοδομικών αδειών του ίδιου του Νοσοκομείου (που σημειώνω ότι χτίστηκε με ευθύνη του κράτους) και λόγω μίας αδιανόητης απαγόρευσης του δασάρχη της περιοχής (ο οποίος σημειωτέον καταδικάστηκε για διάφορες ατασθαλίες λίγα χρόνια μετά). Ευτυχώς καταφέραμε να μην αποδεσμευτεί η χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μετά από αρκετά χρόνια τελικώς το ΑΚΙΣΑ εγκαινιάστηκε το 2018.

Αυτά για να μην ξεχνούμε και να διδασκόμαστε!

Κυρίες και κύριοι, επανερχόμενος στη βασική μου ομιλία δεν σας κρύβω, ότι επειδή δεν γνωρίζω αν μου αξίζει πράγματι η τιμή να φέρει ένα Κεντρικό Ερευνητικό Εργαστήριο το όνομά μου, αποφάσισα, αντί διάλεξης, να αναφερθώ σε μερικά κύρια σημεία του 50χρονου οδοιπορικού μου, πιστεύοντας ότι από τις αναφορές μου αυτές θα εξαχθούν κάποια διδάγματα χρήσιμα για την επιτυχία του «**Ερευνητικού Εργαστηρίου: Πρύτανης Χρήστος Κίττας**».

Διαφάνεια 2: Παθολογοανατομικό εργαστήριο 1972

Ξεκίνησα από το Εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής υπό την Δ/νση του Καθηγητή Νικολάου Παπαχαραλάμπους και του Εντεταλμένου Υφηγητή και μετέπειτα για μικρό χρονικό διάστημα διευθυντή του εργαστηρίου, Βασιλείου Λίτσιου και με άξιους συναδέλφους, φίλους και συνεργάτες τους Γ. Δελίδη, Κ. Παπαδημητρίου, Ι. Γριμπίζη, Τ. Σμυρνώφ, Α. Ματάνη, Α. Κυρούδη Λ. Νακοπούλου, Μ. Αγαπητό, Σ. Πατσούρη κ.λ.π.

Σημειώνω ιδιαίτερα, την επικρατούσα τότε στο Εργαστήριο συναδελφικότητα και την άριστη συνεργασία υπό την καθοδήγηση των αείμνηστων Παπαχαραλάμπους και Λίτσιου, σε συνθήκες υποχρηματοδότησης και έλλειψης εξοπλισμού. Η έρευνα ήταν τότε αμιγώς κλινικοεργαστηριακή και δεν γινόταν καν λόγος για πειραματική/βασική έρευνα. Ο καθηγητής μου όμως Ν. Ξ. Παπαχαραλάμπους, ο επονομαζόμενος «Άγιος» επέλεξε εμένα για να πρωταρχήσει η πειραματική έρευνα στο Παθολογικό Ανατομείο. Χρησιμοποίησα ως πειραματόζωα ποντικούς, χωρίς όμως να υπάρχει καμία υποδομή. Τα κλουβιά τους τοποθετήθηκαν στις τουαλέτες του Καθηγητή. Αυτές ήταν τότε οι συνθήκες έρευνας και με αυτές πορεύτηκα και περάτωσα την πειραματική μου Διδακτορική Διατριβή.

Ακολούθησε η μετεκπαίδευση μου στο εξωτερικό, στο Πανεπιστήμιο του Sheffield της Αγγλίας. Εξαιρετικές συνθήκες για έρευνα. Τέλειο Animal House, χειρούργησα 1.000 μικρά λευκά ποντίκια και 300 ινδικά χοιρίδια. Ξόδεψα ώρες στο σκοτεινό θάλαμο του Ηλεκτρονικού Μικροσκοπίου, ενώ πρωτοεφάρμοσα την μόλις τότε δοκιμαζόμενη τεχνική της Ανοσοϊστοχημείας, έρωτας πράγματι για την έρευνα, χωρίς να εγκαταλείψω όμως ποτέ τη διαγνωστική Παθολογική Ανατομική.

Εδώ θα μου επιτρέψετε να κάνω μία παρένθεση, όχι για να επαινέσω τον εαυτό μου, αλλά για να κατανοήσετε το μέγεθος της μετέπειτα θυσίας μου, για χάρη των νέων μου συνεργατών.

Γράφει στη συστατική του για μένα επιστολή ο αείμνηστος Καθηγητής μου Lawrence Henry με αφορμή την διεκδίκηση εκ μέρους μου ανώτερης καθηγητικής βαθμίδος επί λέξει, με σκοπό να τονίσει αυτό ακριβώς το πάθος μου για την πειραματική έρευνα:

«His attitude towards research has been vigorous to say the least, and I cannot recall working with any other doctor, who has given so much concentration to both work and to thought, he is indeed a stimulating colleague».

Επαναλαμβάνω το διάβασα αυτό, όχι για να υπερηφανευτώ, απλά για να κατανοήσετε τις αλλαγές που έγιναν στην μετέπειτα πορεία μου, η οποία έπρεπε να προσαρμοστεί στην όλως διαφορετική ελληνική πραγματικότητα, μία πραγματικότητα, που δυστυχώς εκτός των άλλων με τα χρόνια, διαρκώς απομακρυνόταν από την συλλογικότητα, την αλληλοεκτίμηση, τη συναδελφικότητα και όδευε προς την αλληλοϋπονόμευση, τη διχόνοια και την υποβάθμιση της αξιοκρατίας.

Μετά την επιστροφή μου από την Αγγλία, και μετά από μία πιο σύντομη μετεκπαίδευση στο Κίελο της Γερμανίας, όπου και πάλι οι ερευνητικές - εκτός από τις κλινικοεργαστηριακές- συνθήκες ήταν, επίσης, άριστες, επέστρεψα στο Παθολογικό Ανατομείο ως Επίκουρος Καθηγητής με βαρύ πλέον διαγνωστικό έργο και αναγκαστική στροφή των ενδιαφερόντων μου στην όχι ευκαταφρόνητη κλινικοεργαστηριακή έρευνα και όχι στο πάθος μου την πειραματική ή/και βασική έρευνα, που ήταν η κύρια επιθυμία μου.

Το 1993 για διάφορους, όχι και τόσο ευχάριστους, λόγους, αλλά και παράλληλα οδηγούμενος από το πάθος για τη βασική και πειραματική έρευνα και ελπίζοντας ότι θα επανέλθω σε αυτές, παρά δε τις καλές μου επιδόσεις στον διαγνωστικό τομέα της Παθολογοανατομίας, όπως μαρτυρούσαν τουλάχιστον οι συνεργάτες μας γιατροί των άλλων ειδικοτήτων, αποφάσισα να διεκδικήσω τη θέση του Καθηγητή - Διευθυντή του «**Εργαστηρίου Ιστολογίας – Εμβρυολογίας**», το οποίο δεν ήταν επιφορτισμένο με διαγνωστικό έργο και ίσως ήταν ο χώρος στον οποίο θα μπορούσα να αναπτύξω τα ερευνητικά μου ενδιαφέροντα:

- **Πρώτο μέλημά** μου ήταν η στελέχωση του Εργαστηρίου με αξιοκρατικά κριτήρια παρά τις πολλές πλευρές, Ακαδημαϊκές και μη πιέσεις: Β. Γοργούλης, Κ. Τηνιακού, Υ. Δούση – Αναγνωστοπούλου, Π. Καρακίτσος, Σ. Χαβάκη, Μαρία Γαζούλη κ.λ.π., οι επιλογές μου.
- **Δεύτερο μέλημα** ήταν η αξιοποίηση παλαιών στελεχών: Ρ. Αγγελοπούλου, Μ. Κουλούκουσα, Ε. Μαρίνος και βέβαια μέλημά μου επίσης η αποκατάσταση του ομαδικού πνεύματος και της σύμπνοιας ανάμεσα στα μέλη του Εργαστηρίου.

Επιπλέον, κύριοι στόχοι μου ήταν οι ακόλουθοι:

- Προσπάθεια δημιουργίας ενός ερευνητικού πυρήνα με πολλούς μεταπτυχιακούς.
- Προσπάθειες διεκδίκησης χρηματοδότησης μέσω ερευνητικών προγραμμάτων.
- Απόκτηση εξοπλισμού του εργαστηρίου με νέα σύγχρονα εποπτικά διδακτικά και ερευνητικά εργαλεία για την εκπαίδευση των φοιτητών, αλλά και για τον εκσυγχρονισμό του Ερευνητικού Εργαστηρίου.

Όλα αυτά απαιτούσαν χρόνο και μου στερούσαν την επιθυμία μου να εκπληρώσω το πάθος μου την έρευνα πάγκου, ας μου επιτραπεί ο όρος, που πραγματικά την λαχταρούσα. Ικανοποίηση ελάμβανα όμως από τους νέους συνεργάτες μου, οι οποίοι προόδευαν. Αλλά η ικανοποίηση συνοδευόταν συχνά από απογοήτευση και θυμό για τον τρόπο αξιολόγησης των ερευνητικών προγραμμάτων, τα οποία υποβάλαμε. Οι ποικίλες επιτροπές κρίσεων είχαν τα δικά τους συντεχνιο – φιλικό - πολιτικά κριτήρια. Και βεβαίως όλα αυτά έφερναν απογοήτευση στους νέους συνεργάτες, με κίνδυνο αυτοί να αποζητήσουν την μετανάστευση, όπως βλέπουμε να γίνεται δυστυχώς σε μεγάλη έκταση σήμερα.

Αυτός ήταν ο κύριος λόγος που με έκανε να μετακινηθώ στη διεκδίκηση Διοικητικών θέσεων, θυσιάζοντας την έφεσή μου για την βασική έρευνα, διατηρώντας ουσιαστικά εποπτικό, συμβουλευτικό, ρόλο σε ότι γινόταν στο πεδίο αυτό στο εργαστήριο, εκτός, βεβαίως, από την διδασκαλία, που είναι το πρώτιστο καθήκον όλων μας. Το έκανα για να μπορέσω να βοηθήσω τα νέα παιδιά να μείνουν στη χώρας μας και εδώ να ανοίξουν τα δικά τους φτερά.

Διεκδίκησα την Προεδρία και λειτούργησα με τους συναδέλφους μου στο Διοικητικό Συμβούλιο της Σχολής με συναδελφικότητα και σύμπνοια. Μετά το τέλος της θητείας μου εξελέγη στην συνέχεια Αντιπρύτανης και Πρύτανης.

Με τις ιδιότητες μου αυτές, και σας διαβεβαιώ χωρίς να παρεμβαίνω πουθενά, μόνο και μόνο λόγω των ανώτερων διοικητικών θέσεων που κατείχα, οι εγκρίσεις χρηματοδότησης στα ελληνικά προγράμματα, τα οποία διεκδικούσαμε ήταν πλέον πολλές. Αυτή δυστυχώς είναι η αλήθεια για την πατρίδα μας: **Υποκλινόμαστε στην όποια εξουσία παραβλέποντας την αξιοκρατία.**

Μεγάλη η θυσία μου να απομακρυνθώ από την βασική έρευνα, αλλά τελικώς δεν έχω παράπονο, ανταμείφθηκε η θυσία μου αυτή, αφού οι νέοι συνεργάτες μου έμειναν στη χώρα μας και θριάμβευσαν από εδώ και στο εξωτερικό (Β. Γοργούλης, Κ. Ευαγγέλου, Θ. Κοτσίνας, Κ. Τηνιακού, ο αείμνηστος Π. Καρακίτσος, Μ. Γαζούλη, Μ. Κουλούκουσα, Υ. Δούση - Αναγνωστοπούλου και βεβαίως η Έφη Κιτράκη και η Ρωξάνη Αγγελοπούλου και τώρα τα νέα παιδιά που σαν τις μέλισσες δουλεύουν νυχθημερόν στην κυψέλη του Εργαστηρίου).

Στην συνέχεια μετά από τις γνωστές μου περιπέτειες κατά τη διάρκεια της Πρυτανείας μου συνταξιοδοτήθηκα, αλλά το πνεύμα μου και η φυσική μου παρουσία, όποτε χρειάζεται, βρίσκεται εκεί, στο Εργαστήριο μας της Ιστολογίας - Εμβρυολογίας, Διεθνές Κέντρο πια αριστείας, αξιοκρατίας και συλλογικότητας με παγκόσμια εμβέλεια.

Οι επιτυχίες μεγάλες, τεράστιες, θα έλεγα, και θα χρειάζονται πολλές ώρες απλά να αναφερθώ σε αυτές. Αλλά να μη ξεχνιόμαστε, τέτοιες επιτυχίες, δυστυχώς και πάλι, στη χώρα και στο χώρο μας, γεννούν ζηλοφθονία και οδηγούν συχνά σε υπονόμηση των αρίστων. Αυτό πρέπει να εξαλειφθεί με τις προσπάθειες όλων μας.

Κυρίες και κύριοι,

Επειδή το εγκαινιαζόμενο σήμερα Εργαστήριο φιλοδοξεί να λειτουργήσει ως *Core Lab*, δηλαδή να προσφέρει καινοτόμες λύσεις και να διασφαλίζει την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων και την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και, κυρίως, να παρέχει τον προηγμένο ερευνητικό εξοπλισμό του για την υποστήριξη της ερευνητικής κοινότητας του Πανεπιστημίου μας, θα πρέπει να έχει διοίκηση που θα προγραμματίζει συνετά την κάθε δραστηριότητα, αλλά και προσωπικό εγκαταστάσεων που θα παρέχει τις ειδικές γνώσεις του και δεξιότητες, συνάμα όμως θα πρέπει να εξασφαλίζει και την εκπαιδευτική υποστήριξη (εκπαίδευση υπό αυστηρή επιτήρηση των χρηστών του εξοπλισμού) στους ερευνητές της Σχολής, οι οποίοι και αυτοί με την σειρά τους, οφείλουν να υποβάλουν καλώς τεκμηριωμένα προγράμματα.

Όλα αυτά επαναλαμβάνω ότι είναι απαραίτητο να γίνονται σε πνεύμα συνεργασίας, αξιοκρατικής επιλογής προγραμμάτων και επίγνωσης της σημασίας του ερευνητικού έργου που διεκπεραιώνεται στο Core Lab, αποφεύγοντας πάντοτε την αλαζονεία, την ζηλοφθονία και την κάθε μορφής μεροληψία.

Τελειώνω με δύο διαφάνειες που θα πρέπει να μείνουν χαραγμένες στο μυαλό των ερευνητών του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**, αλλά και όλης της Παγκόσμιας Ερευνητικής Κοινότητας.

Οι διαφάνειες αυτές σκοπό έχουν να αναδείξουν την εμφάνιση στον Διεθνή Χώρο της κάκιστης, της ψεύτικης επιστήμης (Bad Science) που δημιουργεί δημοσιεύματα σκουπίδια και ευτελίζει την Επιστημονική Κοινότητα συλλήβδην. Και το χειρότερο ακόμη, μία νέα μάστιγα, αυτήν της μετά από χρηματισμό τοποθέτησης του ονόματος ενός παντελώς «ξένου» στους συ – συγγραφείς μίας δημοσίευσης, χωρίς να γνωρίζει ο ίδιος τίποτε για την εργασία αυτήν και χωρίς να γνωρίζουν οι άλλοι συγγραφείς καν την ύπαρξή τους. Ναι κύριες και κύριοι συνάδελφοι, το εμπόριο αυτό των εργασιών δυστυχώς παίρνει διαστάσεις και εγγίζει το ύψος πολλών εκατομμυρίων ευρώ σήμερα. Για την καταπολέμηση τέτοιων φαινομένων και την διατήρηση της αξιοπιστίας των Επιστημόνων οφείλουμε να συστρατευτούμε και να είμαστε αμείλικτοι απέναντι στους «**ψευδοεπιστήμονες**».

Σας ευχαριστώ για την προσέλευση και εύχομαι καλή επιτυχία στη λειτουργία του νέου Εργαστηρίου.